

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13246

DER ERSHTER IBERFLI FUN

V. Skopin

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

שילער-ביבליאָטעק

וו. סקאָפּין

דער ערשטער איבערפֿלי
פֿון אַ קליין פֿייגעלע

די ייִדישע ליטעראַטור
פֿאַר אַלע ייִדישע
פֿאַרשטאַנדענע

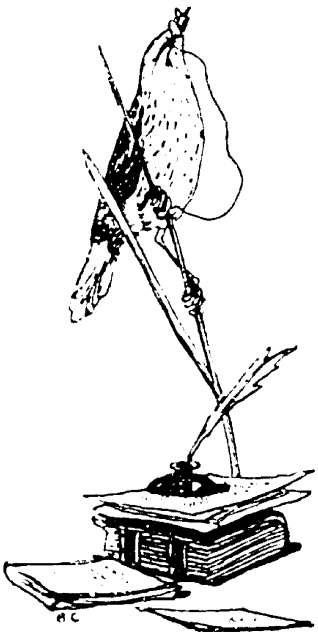
וויסנשאַפֿטער מעלונקע-פֿאַרלאַג
מאָנאַט - 1929

מזננסק, דרוקעריי פון ווייס-
רוסישן בעלזשע - פארלאג.
באסט. 284. טיראזש 3000.
גלאווקטבעל 1622.

פון א גרויסן בוים האָבן זיך פֿאַרזאַמלט פֿיל פֿייגעלעך.

אין א געדיכטן וואַלד אונטער מאַסקווע אָף די צווייגן
פֿון א גרויסן בוים האָבן זיך פֿאַרזאַמלט פֿיל פֿייגעלעך.

דאָס סאַמע עלטסטע פֿון זיי
האַט זיך געווענדט צו די איבע-
ריקע מיט אַזעלכע ווערטער:

— מיינע טייערע! ס'קומט
אן דער האַרבסט. באַלד וועלן
זיך אָנהויבן רעגנס און דערנאָך
פֿרעסט. באַ די ערשטע קעלטן
וועלן שוין פֿאַרשווינדן די פֿלי-
געלעך מיט די ווערימלעך.
מיט וועלכע מיר דערנערן זיך:
מידאַרף בייטן דעם וואַינאַרט.
איר, יונגזינקע פֿייגעלעך, ווייסט
נאָך עפֿשער ניט, אַז יעדן יאָר
מיטן אַנקומען פֿון האַרבסט לאָזן
מיר זיך קאַמפּאַניעסווייז קיין
אַפֿריקע; דאָרט איז וואַרעם און דאָרט פֿאַרברענגען מיר
פֿריילעך די צייט.

און ווי נאָר דאָ גייט אַראָפּ דער שניי, ס'הויבט אָן
וואַרעמען די זון, ס'ווייזן זיך גרעזעלעך און ס'לאָזן זיך

פֿאַנאַנדער די פֿלעטעלעך, קומען מיר ווידער צופֿליען
אַהער, לייגן דאָ אייעלעך, זיצן אויס קדיינטשינקע פֿייגע-
לעך, און אזוי קומט עס פֿאַר יעדן יאָר. אייך וועט איצט
אויסקומען פֿליען דעם ערשטן מאָל. דער וועג איז אַ וויי-
טער, נאָר האָט קיין מוירע נישט. קויעך וועט אייך סטאַיען!
נאָר מיר וועלן שוין נישט שטיפֿן פֿליענדיק רעכטס און
לינקס—מיר וועלן זיך לאָזן גלייך אַהין, צום אָרט, וווּ
מיר וועלן ווינטערן.

— אייך בין שוין געפֿלויגן פֿאַראַיאָרן—האָט באַמערקט
אַ צווייט פֿייגעלע—אָך סאַראַ טייערע ריזע דאָס איז גע-
ווען! וויפֿל נייעס און אינטערעסאַנטעס מע באַגעגנט דאָס
אַפֿן וועג. אייך בין געפֿלויגן מיט דער מאַמען, און די מאַ-
מע פֿלעגט מיר אַלץ דערקערן.

— נו, מייע טייערע,—האָט איר איבערגעשלאָגן די
רייד דאָס עלטסטע פֿייגעלע,—צייט צו רוען. שלאָפֿט זיך
גוט אויס די נאַכט, און מאַרגן אין וועג.

אַף מאַרגן, ווען ס'האָט זיך אופֿגעקליבן די גאַנצע
טשאַטע, האָט דאָס אַלטע פֿייגעלע איבערגעצייט אַלעמען
און אַ קאַמאַנדעווע געטאָן: איינס, צוויי, דריי!...

די פֿייגעלעך האָבן זיך אופֿגעהויבן אינדערהויך און
זיינען אַוועקגעפֿלויגן אַף דאָרעם.

גייך האָבן זיך פֿאַרבייגעטראָגן טיכלעך, וועלדער,
פֿעלדער, לאַנקעס, דערפֿער, שטעט און שטעטלעך.

— זאָגט נאָר, כיבעט אייך, וואָס איז דאָס פֿאַר אַ
שטאָט?—האָט אַ פֿרעג געטאָן אַ קליין פֿייגעלע.

— דאָס איז טיילע, דערנאָך וועט זײַן אַריאָל און דער-
נאָך קורסק.

די צווייטע נאָכט האָבן זײ אַבערגענעכטיקט אין
וואַלד אין ווייטער אין וועג.

— אַך, סאַראַ גרויסער טײַך!

— דאָס איז דער דנעפר, מיין טײַערע. אַף דעם טײַך
שטייט איינע פֿון די עלטסטע רוסישע שטעט—קיעוו
הייסט זי.

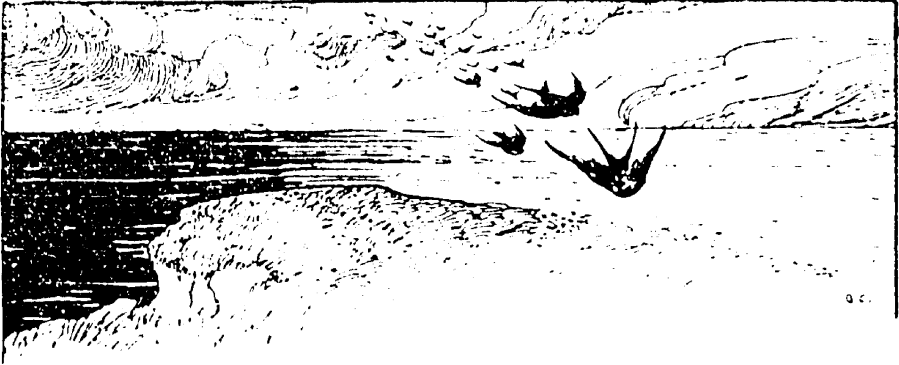
די פֿייגעלעך זײַנען גיך דו כגעפֿלויגן רוסלאַנד, האָבן
פֿאַרכאַפט אַ שטיק פֿון דער שכינעסדיקער מערוכע עסט-
רײַך, זײַנען דורכגעפֿלויגן אַ טײַל פֿון איטאַליע און האָבן
זיך אָפּגעשטעלט אַפֿן ברעג.

— אָט איז אַ גרויסער טײַך! אין דער צווייטער ברעג
זעט זיך אַפֿילע נײַט.

— דאָס איז נײַט קײן טײַך, נאָר אַ יאַם—ער רופֿט זיך
מיטלדענדישער, דערפֿאַר וויל ער געפֿינט זיך צווישן
דריי ערדטיילן: צווישן אייראָפּע, אַזיע און אַפֿריקע. מײַן
געפֿינען זיך איצט אין אייראָפּע, אָט דאָרט, לינקס, געפֿינט
זיך אַזיע און פֿאַרויס, אַף יענער זײַט יאַם, איז אַפֿריקע.

— און מיט וואָס אונטערשיידט זיך אַ יאַם פֿון
אַ טײַך?

— פֿאַרשטייטו מיך. אַ טײַך פֿונקט אַזוי, ווי אַ
ריטשקעלע, פֿליסט זיך אין אַ פֿאַרטפֿונג, וועלכע רופֿט
זיך אָן טײַך־בעט. אָנהויבן—הויבט זיך דער טײַך אָן גאָר אַ
קליינדיקער, אונטערוועגנס גיסט זיך אין אים אַרײַן וואַ-

סער פֿון אנדערע טייכלעך, און ער ווערט אלץ גרעסער
און גרעסער, און צום סאָף גיסט זיך די טייך־וואַסער
אריין אין יאָם, און אין יאָם איז די וואַסער אלע מאל גע-
זאלצן־ביטערלעך, מען קאָן זי נישט טרינקען.

— פֿאַרוואָס איז די וואַסער געזאלצן?

— דער יאָם איז זייער טיף, די וואַסערן זיינע באַ-
וואַשן די ערד, וועלכע האָט אין זיך פֿיל זאלצן און אנדע-
רע ביטערע זאַכן, און דערפֿאַר ווערט די וואַסער גע-
זאלצן.

די פֿייגעלעך האָבן מוירע געהאַט צו פֿליען איבערן
יאָם—זיי האָט זיך געדוכט, אז זיי וועלן זיך אָפּמאַטערן,
וועלן נישט קענען דערפֿליען צום ברעג און וועלן דער-
טרונקען ווערן.

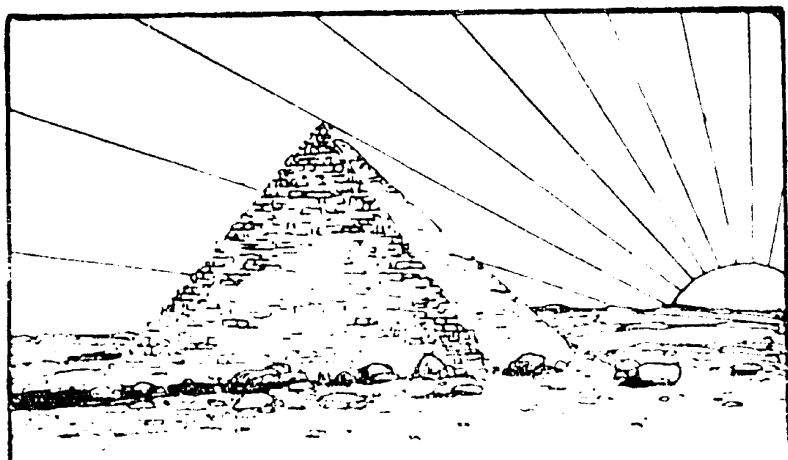
דאָס אַלטע פֿייגעלע האָט זיי אָבער באַרויַקט, עס האָט
זיי פֿאַרזיכערט, אז קויעך וועט סטאיען באַ אלעמען. און זיי
האָבן זיך געלאָזט אין וועג.

באם ברעג איז דער יאם געווען רויק, און דער הימל
האָט זיך אין אים אָפגעשפיגלט, ווייטער אָפער פֿון ברעג
האָט דער יאם געשטורעמט, און די כוואליעס האָבן קאָעס-
דיק געשוימט, יאָגנדיק איינע די אַנדערע.

שווער איז געווען די פֿייגעלעך איבערצופֿליען אַזא-
גרויסן שעטעך, נישט אָפרווענדיק, נאָר זיי האָבן עס פֿונ-
דעסטוועגן בייגעקומען און זיינען געקומען קיין אָפֿריקע.
— אָט איז דער ניל—דער גרעסטער טייך אין דער
וועלט. דער טייך צעגיסט זיך יעדן יאָר און טראָגט פֿאַנאַנ-
דער ווייט פֿון אירע ברעגן דעם שליים, וועלכער מאַכט
איר באַדן זייער פֿרוכטבאַר.

— און וואָס פֿלאַנצט מען אין דער ערד?

— דאָ זייט מען בוימוואָל, פֿון וועלכן מע מאַכט
אַלערליי סכוירעס. און אָטאָ זעט אָף רעכטס קאַלאַסאַלע
געביידעס פֿון זייער גרויסע שטיינער—דאָס זיינען פֿיראַ-

מידן. די גרעסטע פֿון זיי האַלט מער ווי צו 200 טריט פֿון
יעדער זייט. אויבנצו ווערן זיי אַלץ שמעלער און שמעלער.

— און צוליב וואָס האָט מען געבויט אַזעלכע אומגע-
לומפערט-גרויסע געביידעס?

— דאָס האָבן געבויט די קייסאַרים פֿאַר זיך. ווען די
קייסאַרים פֿלעגן שטאַרבן, פֿלעגט מען זייערע קערפערס
באַלואַמירן, ד. ה., מע פֿלעגט זיי אָנרײַבן מיט אַלערדיי
זאַכן, קעדיי זיי זאָלן נײַט פֿוילן, מע פֿלעגט עס אַרײַנלייגן
אין אַ שטיינערנער קעסטל, וועלכע האָט זיך גערופֿן סאַר-
קאַפֿאַג, און מע פֿלעגט עס אַרײַנשטעלן אינעווייניק אין
דער פֿיראַמידע. עטלעכע אַזעלכע סאַרקאַפֿאַגן מיט קער-
פערס האָבן זיך אופֿגעהיט ביז היינטיקן טאָג.

דער קייסער פֿלעגט אָנהויבן בויען די פֿיראַמידע נאָך
באַם לעבן און וואָס לענגער ער פֿלעגט לעבן, אַלץ גרע-
סער פֿלעגט אַרויסקומען די פֿיראַמידע. אַרום דער גרעס-
טער פֿון זיי האָבן געאַרבעט איבער 100.000 מענטשן. קיין
מאַשינעס איז דעמלט נײַט געווען, און איר קענט זיך פֿאַר-
שטעלן וויפֿל קויכעס מע האָט געדאַרפֿט פֿאַטערן, קעדיי
אויסצובויען אַזאַ מין געביידע.

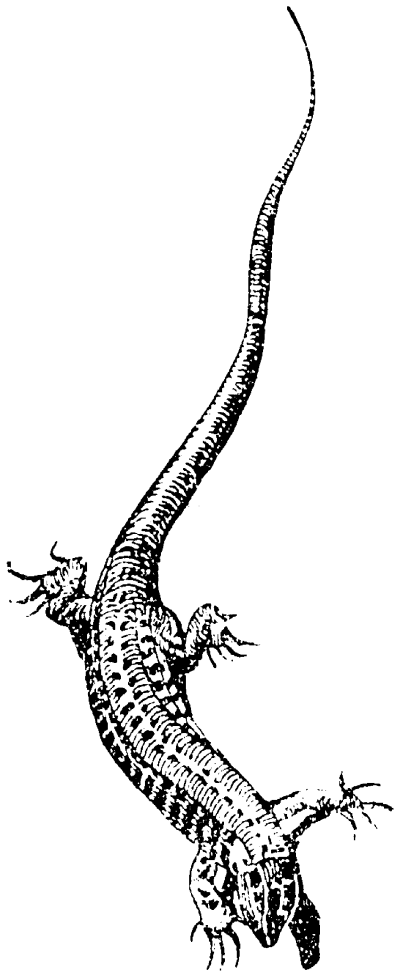
— זעט נאָר, זעט סאַראַ גרויסער עקדעש עס ליגט
אָן דאָרט אין וואַסער—האַט געזאָגט אַ יונג פֿייגעלע,
אַנווייזונדיק אַף עפעס אַ גרינלעכע באַשעפֿעניש, וועלכע
האַט אַרויסגערוקט איר מויל פֿון וואַסער.

— דאָס איז, מיין טייערע, נײַט קיין עקדעש נאָר אַ
קראַקאַדיל. די עקדעשן, וועלכע די האָסט געזען אין רוסי-

לאנד, זיינען קארדיקעס אין פֿארגלייך מיט דעם קראָקאָ-
דיל. וועגן דעם לעפן פֿון אונדזערע עקדעשן קען איך דיר
היפש דערצײלן, אויב דו ווילסט.

— אונדזערע עקדעשן לעפן אין פֿאנאנדערגעפֿאלענע

ווענט, אין שטאַמען פֿון בוימער און אן אנדערשמאָל אין
נאַרעס. ווען דער וועטער איז
א נאַסער, זיצן זיי אינדער-
היים, און ווי נאָר סיבאָווייזט
זיך די זון, קריכן זיי אַרויס
אַף אויפן. זיי האָפּן ליב וואָ-
רעמקייט, און וואָס וואַרעמער
עס איז אינדרויסן, אַלץ בע-
סער פֿילן זיי זיך. אַהן פֿריי-
לעכער און באַוועגלעכער זיי
נען זיי. פֿאַרקערט, אין א
קאַלטן אָדער נאַסן וועטער,
ווערן זיי אומעטיק, רירן זיך
ניט פֿון אָרט און ווערן אָפֿט-
מאָל אַפֿילע דאַרער. אונדזער
רע עקדעשן זיינען זייער
שיין—זעט ווי עס שפּיגלט זיך
אַפּ זייער גרינער רוקן! היינט,
וואָס פֿאַר אַ נאַשערקעס זיי
זיינען! זיי דערנערן זיך נאָר
מיט לעבעדיקער שפּייז: אַ
געוויקס אָדער אַ טויטע כאַיע

וועט אן עקדעש קיינמאל אין מויל ניט נעמען. זיי האָבן זייער ליב באַבעלעך, נאר ווייכע שפּייז עסן זיי גערנער ווי האַרטע, און אויב מע זאָל זיי פֿאַרלייגן 2 זשוקעס איינעם מיט אַ האַרטן רוקן־פּאַנצערל און דעם צווייטן מיט אַ ווייכן, וועלן זיי גיכער כאַפּן דעם צווייטן. אייניקע אינזעקטן האַלטן, אַפּאָגים, די עקדעשן פֿאַר ניט קיין געשמאַקע און רירן זיך דעריבער צו זיי ניט צו. נאָר דערפֿאַר עסן זיי אָפּט אויך, ווי אַלע קריכנדיקע באַלע־כאַים, אוף אַפּילע זייערע אייגענע קינדער.

— סיקען ניט זיין!

— צום באַדויערן, טרעפּט עס זייער אָפּט. ניט קוקן־דיק אָף דעם, וואָס דער עקדעש האָט באַ זיין לענג נאָר פֿאַר אַיז ער זייער געשיקט. זיין לאַנגער עק העלפּט אים, און ווען ער פֿאַרלירט אים...

— וואָס הייסט ער פֿאַרלירט אים? מען קען דען אַן אייגענעם עק פֿאַרלירן?

— צייטנווייז, בעשאַס אַ געפֿאַר, ווען דער סוינע כאַפּט אָן דעם עקדעש פֿאַרן עק, קען ער אים איבערלאָזן באַם סוינע אין די נעגל אָן קיין שום שאַדן פֿאַר זיך און אליין אַנטלויפֿן. אָט ווען ער פֿאַרלירט דעם עק, ווערן שוין זיינע באַוועגונגען ווייניקער געשיקט.

— און פֿאַרוואָס ווערן די עקדישן באַוועגלעכער אָף דער זון?

— פֿאַרשטייסטו מיך: איך מיט דיר, פֿערד, בעהיי־מעס, הינט, הינער, מענטשן זיינען אַלע וואַרעם־בלוטיקע

כאיעס. און בא די עקדעשן, זשאבעס, שלאנגען איז די בלוט ווארעם נאָר דעמלט, ווען אַרום זיי איז וואַרעם. אויב אָבער אַרום זיי איז קאַלט, ווערט זייער בלוט אויך קעלטער. צו ווינטער צו ווערט דער עקדעש אַנטשלאָפֿן, און צו זומער לעבט ער ווייטער אָפּ. כּוּך דעם האָט דער עקדעש נאָך אַן אייגנשאַפֿט: זײַן פֿײַנע גרײַנע פֿעלכעלע פֿײַט זיך אין פֿאַרלויף פֿון זומער עטלעכע מאָל. זי לושטשעט זיך אַראָפּ, און דער עקדעש, וועלנדיק פֿאַטער ווערן פֿון איר, רײַסט זי אַראָפּ אָן אַ שטיין, און אונטער דעם אויבערשטן שיכט איז שוין גרײַט אַ נײַע פֿעלכע.

— און דאָס טוט אים נישט וויי?

— נײַן, דאָס טוט גאַרנישט וויי.

— נו, און דער קראַקאַדיל?

— דער קראַקאַדיל איז לויט זײַן אויסזען זייער ענ-

לעך אָן אַן עקדעש, נאָר ער איז אַפֿולע גרעסער און לעבט אין וואַסער. די האַסט געזען פֿישעלעך? זיי לעבן דאָך אויך אין וואַסער, נאָר די פֿישעלעך עטעמען מיט זשאַברעס, וועלכע געפֿינען זיך באַ זיי אין קאַפּ, און דער קראַקאַדיל עטעמט, ווי דער מענטש אין ווי אײַך מיט דיר, דורכן מויל מיט זײַנע לונגען, וועלכע געפֿינען זיך באַ אים אין ברוסטקאַסטן. דאָס פֿישעלע, ווען עס וויל זיך אַפֿוויבן, בלאָזט עס אָן זײַן שווימפענכערל און ווען עס וויל זיך אַראָפּלאָזן—קוועטשט עס אים צונויף.

— און פֿאַרוואָס לאָזט עס זיך דאַמלסט אַראָפּ?

— איך וועל דיר דערקלערן. נעם אַ גרויסע אייזער-
נע קויל און לאָז עס אַראָפּ אין וואַסער, וועט זי דערטרונג-
קען ווערן. עמעס?

— יע.

— און אן אייזערנע קעסטעלע?

— וועט שווימען.

— פֿאַרוואָס?— דערפֿאַר וויל אין קעסטעלע איז פֿאַר-
ראַן לופֿט, און לופֿט איז גרינגער ווי וואַסער, וועט זיך
עס געפֿינען פֿונױבן. דאָסזעלבע איז אויך מיטן פֿישעלע,
עס איז שווערער פֿאַר וואַסער— איז אויב עס לאָזט אַרויס
די גאַנצע לופֿט פֿון פענכערל, לאָזט זי זיך אַראָפּ אַפֿן דעק
און אויב עס בלאָזט אים פֿאַנאַנדער, הויבט עס זיך אױף
אינדערהױך.

באַם קראַקאָדיל איז ניטאָ קיין פענכערל, באַ אים זײ-
נען דאָ לונגען. איז אויב ער נעמט אין זיי אָן לופֿט, קען
ער זיך ניט אַראָפּלאָזן אין וואַסער. קעדיי צו אַראָפּלאָזן
זיך, מוז ער אַרויסלאָזן די לופֿט.

שלאָפֿן אָן לופֿט קען ער ניט. אויב אָבער אין די לונג-
גען וועט זײַן לופֿט, וועט ער זיך ניט קענען אַראָפּלאָזן
אַפֿן דעק. דערזיבער טאקע שלאָפֿט ער אַפֿן אויבערפֿלאַך פֿון
וואַסער. אָט זעסטו, ווי ער האָט זיך צעלייגט אַפֿן זאַמד
און מיט דער מאַרדע צום וואַסער, קעדיי גיכער אַ דאָז
טאָן זיך אין וואַסער בעשאַס אַ געפֿאַר. ער איז דאָך
אַ גרויסער פֿאַכדן און אין דערזעלבער צײַט מוירעדזיק
זשעדנע.

און אַפֿט זיצט ער אין וואַסער און רוקט אַרויס אַף
 אויבן נאָר זײַן מאָרדע, זיצט און וואַרט. און ביטער איז
 דעמלט, אויב צום וואַסער וועט זיך צורוקן אַ וועלכע עס
 איז כאַיעלע אָדער עס וועט צופֿליען אַ פֿויגעלע אָנטריבֿ-
 קען זיך. איינמאָל, עפעס געדענק איך, איז אַ קליינער אייזל
 איבערגעגאַנגען איבער אַ טײַכעלע. אַ קראַקאָדיל האָט אים
 געכאַפט פֿאַרן עק און זיך געסטאַרעט אַראָפּצושלעפּן אים
 וואָס טיפֿער. דער אייזל האָט זיך אַרויסגעריסן, און דער
 קראַקאָדיל האָט אים ווייטער געכאַפט פֿאַרן עק. דער
 אייזל האָט זיך ווידער אַרויסגעריסן, האָט זיך אַרופֿגע-
 כאַפט אַף אַ זאַמד און האָט דערלאַנגט דעם קראַקאָדיל
 אַ קלאַפּ מיט די הינטערשטע פֿיס. דער קראַקאָדיל האָט
 אזש פֿאַרוואַיעט פֿון קאַעס.

— דער קראַקאָדיל וואַיעט דען?

— ער ברוימט אָדער פֿורטשעט. אין וואַסער איז ער
 זייער געשיקט, אַף דער טריקעניש אָבער איז אים שווע-
 רער. דאַמלסט פֿרווט ער זיך כּיטרעווען: ער ליגט זיך
 שטילינקערהייט, ווי אַ געשטאַרבענער, און רוקט זיך פֿאַ-
 מעלעך צו צום אָנגעמערקטן רויב. אויב ער דערזעט, אַז
 די כאַיע האָט אים באַמערקט, גייט ער פֿויל אַוועק אין
 וואַסער און שווימט אַוועק גאַנץ ווייט פֿון ברעג און לאָזט
 זיך אַראָפּ, און ווי נאָר די כאַיע גייט צו, ניט פֿאַרטראַכטנֿ-
 דיק זיך, צום וואַסער שטיין איר דאָרשט, שפּרינגט אַרויס
 דער קראַקאָדיל. דער קראַקאָדיל איז אַ גרויסער פֿרעסער און
 האָט אַפּולע קויעך—ער וואַרפֿט זיך אי אַף אַ קעמל, אי אַף
 אַ מענטשן, נאָר ער זאָגט זיך ניט אָפּ פֿון קלייניקייטן אויך.

איך האָב דיר שוין געזאָגט, אַז דער עקדעש טשע-
פעט ניט קיין טויטע כאיעס, דער קראַקאָדיל אָבער עסט
מיט פֿאַרגעניגן נעווייגע-פֿלייש.

ד? קראַקאָדילן לייגן אויך ווי די עקדעשן אייער, און
פֿון די אייער פֿירן זיך אויס קינדער.

— ווי מיר?— פֿרעגט דאָס יונגניקע פֿייגעלע.

— יאָ, נאָר אונדזערע מאַמעס זיצן אויס די אייער,
וואַרעמען זיי אויס מיטן אייגענעם קערפּער און די כאיעס
פֿאַרגראָבן די אייער אין זאַמד ערגעץ אַנאַזייט ווייט
פֿון אַ זייטקער אויג. ווען די קינדער דערשיינען אין איי,
הויבן זיי אָן פֿישטשען, דעמלט צוגראָבט די מאַמע דעם
זאַמד, און די קינדערלעך גייען אַרויס אָף דער ווייסער
וועלט.

— אַי, קינדערלעך, זעט, זעט! בידנע פֿייגעלעך, ווי
נאַריש זיי זיינען!— האָט אויסגעשריען דאָס פֿייגעלע.

און טאַקע, ס׳איז עפעס געווען מוירעדיק צו קוקן, ווי
עטלעכע קלייניקע פֿייגעלעך זיינען אַרײַנגעפֿלויגן אין די
אַפֿענע געמבעס פֿון די קראַקאָדילן, וועדכע האָבן גערוט,
און האָבן זיך דאָרט אַרומגעשפּאַצירט הין און צוריק, ווי
ניט זיי מיינט מען, דערפֿי האָבן זיי עפעס געפֿיקט.

— האָב קיין מוירע ניט, מיין טייערע. דאָס פֿייגעלע
רופֿט מען טראַכיל און אים וועט דער קראַקאָדיל ניט אָנ-
רירן. באַם קראַקאָדיל אין מויל איז אַלע מאָל היפש קאַליע
געוואָרענע פֿלייש צווישן די ציינער, אַפֿולע פֿיאַווקעס—
דער טראַכיל פֿליט אַרײַן צו אים אין מויד און פֿיקט אַויס

אָט די שיראים, און דאָס געפֿעלט שטאַרק דעם קראַקאַ-
דיל. ווען ער דאַרף פֿאַרמאַכן דעם מויל, טוט ער פֿריער
אַ צי דעם אויבערשטן קינבאַק, קעדיי אָנוואַגן דער פֿייגע-
לע, און יענע פֿליט גלייך אַרויס.

אַגעוו, האָט דער קראַקאַדיל נישט אומזיסט ליה דעם
טראַכיל. דער טראַכיל איז זייער פֿילבאַר, ווען עמזער
גיט אַפֿן ברעג יאָם, דערהערט ער שוין, הויבט אָן שרייען.
דער קראַקאַדיל כאַפט זיך אָף און באַווייזט צו ראַטעווען
זיך—נאָר גענוג וועגן קראַקאַדיל.

— נו, מיר זיינען מיט אייך דורכגעפֿלויגן אַ וואַסער-
יאָם, איצט דאַרפֿן מיר פֿליען דורך אַ זאַמד-יאָם, דורך
אַ מיַדבער. דאָס איז דער גרעסטער מיַדבער אין דער
וועלט—ער הייסט סאַכאַרע.

— וואָס איז אַזוינס אַ מיַדבער?

— אַ מיַדבער איז אינגאַנצן אַ פּוּסטער אָרט—ווייניג מע
גיט נישט אַ קוק, זעט מען נאָר זאַמד. אַן אַנדערשמאַל
בלאָזט דאָ אַ ווינט, וועלכער הויבט און דרייט דעם זאַמד—
דעמלט ווערט דאָ אַ שטורעם, און דער אָנגעגליטער זאַמד
קען דערשטיקן יעדע לעבעדיקע זאַך. נאָר אין מיַדבער
טרעפֿן זיך אויך קדיינע ווינקעלעך מיט גרינס און מיט
אַ טייַכעלע—אַזעלכע ווינקלען הייסן אָזויסן. דאָ רוען אָפּ
די רייַזנדער—אַן זעט איר נישט ווייט קוּסטעס געוויקסן—
דאָס איז אַן אָזויס, אַהין פֿליען מיר איצט.

אין דער מינוט האָט זיך באַוויזן אַ שייַנע געוויקסי-
קע כאַיע. אירע דינע, פֿיינע פֿיס זיינען געווען הויך, אי-

בערהויפט אָבער איז געווען צו באַמערקן איר שלאַנקע האַלדז. ווען די כאַיע פֿלעגט אויפהויבן דעם קאַפּ, איז פֿון קאַפּ ביז צו דער ערד געווען אַ דריי קלאַפֿטער: אינדער- לענג אָבער האָט די כאַיע געהאַט נאָר 1 קלאַפֿטער. די פֿעל אירע האָט אָן אַראַנזשיראַזלעכן קאַליר מיט צוואַרפֿענע טוינקעלע פֿרעקן.

— זאָגט נאָר, וואָס איז עס פֿאַר אַ מאַדנער פֿערד?

— דאָס איז ניט קיין פֿערד, נאָר אַ זשיראַף—זייער אַן אָנגענעמע, שטילע און רויקע כאַיע. דער זשיראַף טשע- פעט קיינעם ניט, און אים רירט קיינער ניט אָן, אויב מען זאָל ניט רעכענען דעם אַלגעמיינעם סוינע פֿון די כאַיעס— דעם מענטשן.

סיקומט א טשערעדע אָט די כאַיעס, הויבן זיי און זייע-
רע העלדזער, שטשױפּען אָן צווייגעלעך און גייען זיך אוועק
ווייטער—זעט נאָר סאַראַ וואַילע, מילדע אויגן באַ זיי זיינען.

— אָט איר האָט געזאָגט, אַז אונדזער אַלגעמיינער
סוינע איז דער מענטש—איך האָב עס שוין פֿיל מאָל גע-
הערט—זאָגט נאָר, דאָס איז עמעס?

— עמעס, מײן טײערע. און איבערהויפּט איז שלעכט
דאָס, וואָס דער מענטש טוט אָפּט שלעכטס אָן קיין שום
נוץ פֿאַר זיך. איך פֿאַרשטיי נאָך, ווען ער צווינגט דעם
פֿערד אַרבעטן אָף זיך—אַלע דאַרפֿן אַרבעטן...

— אַלע?—נו און מיר?—וואָס קענען מיר טאָן?

— און מיר האָפֿן אויך געאַרבעט, געאַרבעט פֿאַר
אַלעמען! מיט וואָס האָט איר זיך דערנערט? מיט ווערימ-
לעך, פֿליגעלעך, באַבעלעך. אייך איז געווען גאַנץ שווער
צו כאַפֿן זיי, און אין דערזעלבער צײַט האָט איר פֿאַרניכ-
טעט סאַנים פֿון וואַלד, פֿון גאַרטן און פֿון פֿעלד. איז אַזוי:
זאָל דער מענטש צווינגען אַרבעטן דעם פֿערד, זאָל ער
צווינגען אַרבעטן (אָף זיך) אַנדערע כאַיעס, זאָל ער סאַפֿ-
קאַלסאַף טויטן כאַיעס, קעדיי צו שטידן זײַן הונגער—יע-
דע לעבעדיקע באַשעפֿעניש וויל דאָך עסן, נאָר צו וואָס
פֿאַטערט ער אָפּט אַזעלכע כאַיעס, וועלכע ער עסט ניט
און וועלכע טוען אים קיין שום שאַדן ניט. ווייניק ווערן
דען צעפֿאַטערט פֿייגעלעך דורכן מענטשן גלאַט אַזוי פֿון
שפּיל וועגן, און זאָגט נאָר, איר וועט דען מאַטערן פֿון פֿאַר-
געניגן וועגן אַ וועלכע עס איז פֿליגעלעך?

— איך פֿאַרשטיי נײַט יואָס הייסט עס מאַטערן פֿון
פֿאַרגעניגן וועגן?

— נה מאַכן סע זאָל איר וויי טאָן.

— בעקװן?

— יע.

— איך פֿאַרשטיי ווידער נײַט צוליב וואָס?

— אָט זעט איר, איר פֿרעגט—פֿאַרוואָס. איך ווייס

אויך נײַט צוליב וואָס דאָס טוט זיך, נאָר דער מענטש טוט

עס. ווען איך בין געזעסן אין שטייג, האָב איך געזען, ווי

מײַן באַלעבאָס ײַנגעלע פֿלעגט כאַפֿן פֿליגן, אָפּרײַסן פֿון

זײַ די פֿליגלען און פֿלעגט זײַ קאָזן לויפֿן איבערן טיש. ער

האַט דערפֿון געהאַט פֿאַרגעניגן.

— אַנטשולדיקט. נאָך אַ פֿראַגע: איר האָט געזאָגט,

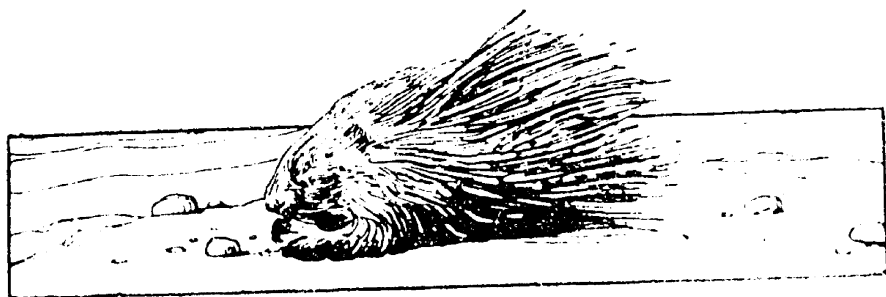
אַז איר זײַט געזעסן אין שטייג. וואָס איז דאָס אַזוינס?

— אַ שטייג... דאָס פֿאַרשטייטוּ מײַך...

— אַך, זעט סאַראַ גרויסער שטעכלער עס פּוּיזעט.

— ערשטנס גײט ער, נײַט ער פּוּיזעט, און צווייטנס

איז עס נײַט קײַן שטעכלער, נאָר אַ ווײַדכאַזער. ער איז

ענלעך אן א שטעכלער, כאַטש ער איז דרײַ מאָל אַזוי די גרויס ווי יענער. אַ שטעכלער דערנערט זיך מיט אינזעקטן, מיין, קליינינקע פייגעלעך, וועלכע ער כאַפט זייער גע- שיקט. ער קען אופעסן אַ שלאַנג אויך און דער שלאַנגען- גיפֿט, פֿאַר וועלכן ס׳שרעקט זיך אַזוי יעדע כאַיע און אַפֿי- לע דער מענטש, ווירקט אַף אים ניט. דער ווילדכאַזער אָבער עסט נאָר געוויקסן-וואַרצלען, גראַז, פֿרוכטן. דער שטעכלער לעבט אין וואַלד באַהאַלטענערהייט אין אַן אויס- געהיילטן בוים, און דער ווילדכאַזער גראַבט אויס לאַנגע קאַרדאַרן אונטער דער ערד. דעם שטעכלערס קאַל איז ענלעך אָן די קלאַנגען פֿון אַ טרויב, ווען אין איר בלאַזט אַ קליינער יינגל, און דער ווילדכאַזער כרויקעט ווי אַ כאַ- זער. דער שטעכלער איז באַדעקט מיט גאָדלעך, וועלכע ליגן באַ אים. ווי די האַר באַ אַ מענטשן, נאָר ווי ער דער- פילט אַ סאַקאַנע, שטעלט ער זיי אוף און באַהאַלט צווישן זיי די מאַרדע און די לאַפקעס און דעמלט קען מען אים ניט אַ ביס טאָן און ניט כאַפֿן, ווייל מע קען זיך צושטעכן. נאָר ווען מע זאָל אַף אים אַ שפּריץ טאָן וואַסער, צולייגט ער צוריק זיינע גאָדלעך. דער ווילדכאַזער פֿאַרטײדיקט זיך נאָך בעטער. ער שטעלט זיך אוף און הויבט נאָך אָן קלאַפֿן מיט די הינטערשטע פֿיס, און פֿון הינטן האַט ער פּוסטע גאָדלעך, קלאַפט ער מיט זיי אויך, קלאַפט שטאַרק, און די מאַרדעלע שטעקט ער אַרויס, ניט ער פֿאַרבאַהאַלט זי, קוקט דערפֿי זייער בייז אַזוי, אַז אַ מענטש אָדער אַ כאַיע שרעקן זיך אָפֿ.

— און פוסטע גאָדלעך קלאַפֿן דען שטאַרק?

— שטארקער ווי? נישט קיין פוסטע. דו האסט געזען
גלעזער—אויב מע גיסט אין זיי אן וואסער און מע קלאפט
אבער זיי מיט א שטעקעלע, קלינגען זיי נאָר שוואַך—אויב
אָבער זיי זינען פוסט, קלינגען זיי שטארקער. אזוי איז
אויך מיט די נאָדלען—פוסטע קלאפן הייליקער.

— און ער בייסט זיך?

— דער ווילדכאזער? ניין. דער מויל אפילע איז באַ
אים א קליינגקער, נאָר דערפֿאַר ציינער האָט ער שטאַר-
קע, ער קען מיט זיי אפֿילע אַ דראָט איבערבײַסן.

— ווי לעכערלעך ער איז! זעט ווי ער קוליעט זיך,
ווי וואַזשנע ער גייט, און אונדזער שטעכלער לויפֿט אַלץ.

— און דו ווייסט? דאָס איז ער צופֿעליק אַרויסגע-
גאַנגען באַטאָג. באַטאָג שלאָפֿט גאָר דער ווילדכאזער און
שפּאַצירן גייט ער באַנאַכט.

— צו וואָס איז דאָס?

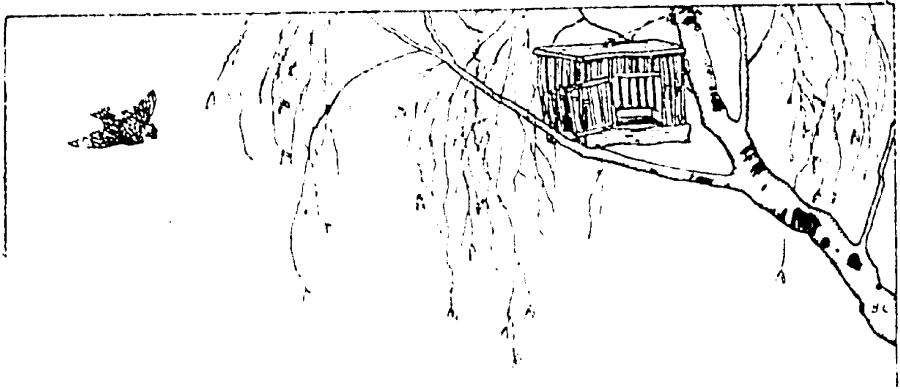
— אזוי טוען פֿיל כאַיעס.

— וואָס זשע זעען זיי באַנאַכט?

— זיי זעען נישט קיין פֿילע, נאָר דערפֿאַר דערהערן
זיי גלייך, ווען סידערנענטערט זיך צו זיי אַ סוינע און
פֿילן גוט מיטן נאָז, וואָס ווי עס ליגט.

— ווי אינטערעסאַנט איר דערציילט... נאָר איר האָט
עפעס פֿריער אָנגעהויבן דערציילן וועגן שטייג.

מיקען, קינד מינס, אויב דו ווילסט, כּיקען דיר דער-
ציילן וועגן שטייג אויך. די זאך איז געווען אזוי, איך בין
דאָך עלטער פֿאַר דיר מיט 4 יאָר. געבאָרן געוואָרן בין

איך אין רוסלאנד. קינדערלעך זיינען בא מיין מאמען מיטן
 טאטן געווען זיבן. דער טאטע מיט דער מאמען האבן אונדז
 זייער ליב געהאט. די מאמע פלעגט אונדז ווארעמען אונ-
 טער אירע פליגל, און דער טאטע פלעגט פליען קריגן פאר
 אונדז שפייו. דערנאך האבן מיר זיך באדעקט מיט פערערן
 און מיר פלעגן זיך שפילן ביסלעכווייז אין בעסט, דערנאך
 האט מען אונדז ביסלעכווייז געלערנט פליען, איינמאל,
 ווען איך האב געזוכט איבערן וואלד ווערמלעך און מי-
 קעלעך, האב איך דערזען אף א בויס עפעס א קעסטעלע.
 די ווענטלעך פון דער קעסטעלע זיינען געמאכט געווען
 פון ריטעלעך. מיך האט זייער פארווינדערט די קעסטעלע.
 איך האב זיך צוגעזעצט נאענט אף א צווייג און בין ארויפ-
 געשפרינגען אפן ברעג פון קעסטעלע. איך זע, אינעווייניק
 איז פיל קערנער, האב איך א שפרונג געטאן אהין. פלוצ-
 לונג האט עפעס א קלאפ געטאן, די ווענטל פון די ריטער
 האט זיך אויפגעהויבן, און איך בין געבליבן א פאר-
 שפארטע.

איך האָב זיך געוואָרפֿן אין אלע זייטן, געפרוּווט אָפֿ-
רוקן די ווענטל, נאָר ס'האָט גאַרנישט געהאַלפֿן. איך האָב
שטאַרק געוויינט, געשריען, גערופֿן דעם טאַטן, די מאַמע, די
ברידער מיט די שוועסטער—קיינער איז אָבער נישט געווען.

פֿון צאַרעס האָב איך זיך פֿאַרשלאָגן אין אַ ווינקל
און האָב געשוויגן. שלאָפֿן האָב איך נישט געקענט. איך האָב
נאָר געטראַכט וועגן דעם, וווּ איך בין, וואָס טוט זיך עס
מיט מיר. אזוי איז דורכגעגאַנגען די נאַכט, אינדערפֿרי
האָב איך דערהערט אַ באַקאַנטן קאָל—דאָס האָט מיך מיט
נער אַ ברודערל גערופֿן, איך האָב אַ געשריי געטאָן, ער
איז צוגעלאָפֿן און האָט אזש אַן אַכצע געטאָן, ווען ער האָט
מיך דערזען אין שטייג. ווייזט זיך אַרויס, אז זיי האָבן אַף
מיר געוואַרט אַ גאַנצן טאָג און אַ גאַנצע נאַכט, און אינ-
דערפֿרי האָט מען זיך געלאָזט זוכן מיך.

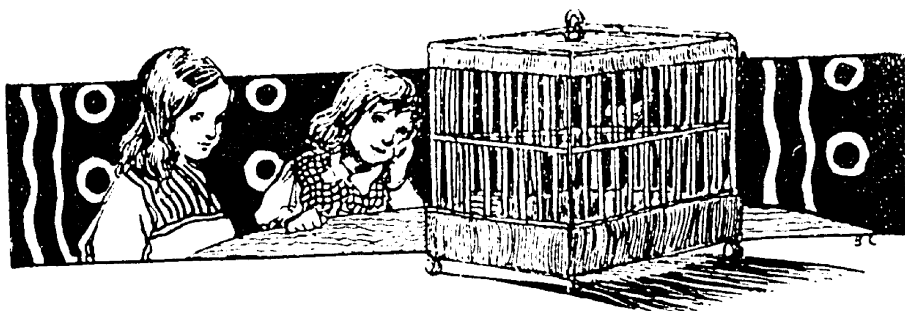
דער ברודער האָט אַפֿילע געפרוּווט ברעכן די ריטער
פֿון שטייג, נאָר באַ אים האָט אויך קיין קויכעס נישט גע-
טאיעט. ס'זיינען געקומען צו פֿליען דער טאַטע מיט דער
מאַמען, די ברידער מיט די שוועסטער. אלע האָבן גע-
פרוּווט פֿאַנאָדערוקן די ריטער, נאָר ס'האָט גאַרנישט נישט
געהאַלפֿן. זיי האָבן אלע געוויינט, געשריען. פֿלוצלונג האָט
זיך דער שטייג אַראָפֿגעלאָזן. איינער אַ מענטש איז צוגע-
גאַנגען, האָט אים גענומען און איז, אַפֿאַנים, געווען זייער
צופֿרידן.

— אַ, אַריינגעפֿאַלן, מיין טייערע!—האָט ער אַ זאָג
געטאָן און האָט מיך אַרויסגענומען פֿון שטייג. איך האָב

געוויינט, געבעטן זיך, ער זאל מיך אפלאזן, נאָר יענער
האַט מיך שטאַרק געהאַלטן אין האַנט, האָט מיך אוועק-
געטראָגן אַ היים און אַריינגעזעצט אין אַן אַנדער שטייג.

ער האָט מיר אָנגעשאַטן קערנער, אוועקגעשטעלט
אַ סלאַיק מיט וואַסער. נאָר איך האָב ניט געטראַכט ניט
וועגן עסן, ניט וועגן טרינקען. איך האָב אלץ געטראַכט
וועגן דעם טאַטן מיט דער מאַמע, וועגן די ברידער מיט
די שוועסטער און האָב ביטער געוויינט. אין דעמזעלבן ציי-
מער זיינען געווען נאָך עטלעכע פייגעלעך. זיי האָבן מיר
אלע מיטגעפילט. אזוי האָב איך אָפגעדעבט אין דעם ציי-
מער אַ וואָך. דערנאָך האָט דער מענטש, וועלכער האָט
מיך געבראַכט פֿון וואַלד, גענומען מיין שטייג, אוועקגע-
שטעלט אַף אַ וואָגן און אוועקגעפֿירט אין שטאָט. אין
שטאָט האָב איך געזען פֿיל שטייגן מיט פייגעלעך, נאָר
אלע פייגעלעך זיינען געווען פֿאַרומערט.

צום וואָגן איז עפעס צוגעגאַנגען אַ מענטש, האָט זיך
דורכגערעדט מיט מיין באַלעבאַס, און יענער האָט אים
איבערגעגעבן דעם שטייג. דער נייער באַלעבאַס האָט מיך
געבראַכט אַהיים און אוועקגעשענקט זיינע קינדער. די
קינדער האָבן זיך זייער דערפֿרייט. זיי פֿלעגן מיך רופֿן
מיט צאַרטע נעמען, האָבן מיך אַריינגעזעצט אין אַ שיינעם,
גרויסן שטייג, פֿלעגן מיר געבן צוקער און געטריקנטן
ברויט, נאָר מיך האָט דאָס גאַרניט געפֿרייט. איך האָב נאָר
געבעטן, זיי זאלן מיך אַפלאַזן צו טאַטע-מאַמע, נאָר זיי
האָבן מיך ניט פֿאַרשטאַנען.

איך האָב לאַנג געלעבט אין שטייג. דערנערט האָט מען
 מיך דאָרט גוט, מיין שטייג האָט מען געהאלטן ריין, נאָר דאָס
 איז פֿונדעסטוועגן דאָך געווען אַ שטייג! און איך בין דאָך גע-
 וואָינט געווען צו לעבן אין וואַלד, שפּרינגען פֿון איין בוים
 אָפֿן אַנדערן. כאַפּן פֿליגעלעך, שפּילן מיט כאַווערטעס. און
 דאָ בין איך געווען אַליין און די עלנטקייט האָט מיך
 געמאַטערט. איך האָב אַפֿודע געליטן, געוויינט, נאָר
 מענטשן האָבן מיך נישט פֿאַרשטאַנען, פֿאַרקערט, זיי האָבן
 נאָך געוואָלט איך זאָל זיי פֿריילעך מאַכן מיט מיין
 געזאַנג.

— שלעכטע זינען זיי די מענטשן?
 — וואָס זאָל איך דיר זאָגן?—האָט באַמערקט אַ ציי-
 לעם־שנאַבל, וועלכער איז נאָר וואָס צוגעפֿלויגן—די מענטשן
 זינען נישט קיין שלעכטע, זיי האָבן אַפֿילע אַ גוטע האַרץ,
 נאָר זיי פֿאָלגן זעלטן זייער האַרץ.
 — אַ, איר זייט גערעכט, דער מענטש האָט אַ גוטע
 האַרץ און ער טוט טאַקע אָפֿט גוטס. פֿאַראַן באַ די מענטשן
 אַ יאָנטעוו אין אָנהויב פֿרילינג, זייער אַ גרויסער יאָנטעוו.

סטארען זיך די מענטשן טאן אין דעם טאג עפעס גוטס,
 לאזן זיי ארויס אונדז, פייגעלעך, אף דער פריי.
 — אנדערע קויפן אפילע בעקיוון פייגעלעך, קעדיי
 ארויסלאזן זיי פון די שטייגן—האָט באַמערקט דער ציי-
 לעם-שנאָבל.

— אָט האָט טאָקע די מאַמע. מיין באַלעבאָסטע, פֿאַר-
 געלייגט אירע קינדער אַרויסלאָזן מיך. זי האָט געזאָגט,
 אז די פייגעלעך ווילט זיך אויך פרייהייט, אז ס'איז געקו-
 מען דער פריילינג, און די פייגעלעך ווילט זיך א פלי טאן.
 זי האָט געזאָגט, אז די פייגעלעך קומען דערנאָך צופליען
 געוואָר ווערן אַזעלכע גוטע מענטשן, און די קינדער האָבן
 איינגעשטימט.

— טייערע וואָילע קינדער—האָט געזאָגט דאָס יונגע
 פייגעלע.

— מיך האָט מען אַרויסגעטראָגן אין דרויסן, געעפֿנט
 פֿונױבן דעם שטייג. מיר האָט זיך דאָס נישט געגלויבט. איך
 האָב זיך אַרומגעקוקט, צוגעזעצט זיך אפֿן טירל און בין
 אַרויסגעפֿלויגן.

איך האב הויך געצוווטשעט פֿון פֿרייד און בין אוועק-
געפֿלויגן אין דעם נאָענטסטן וואַלד.

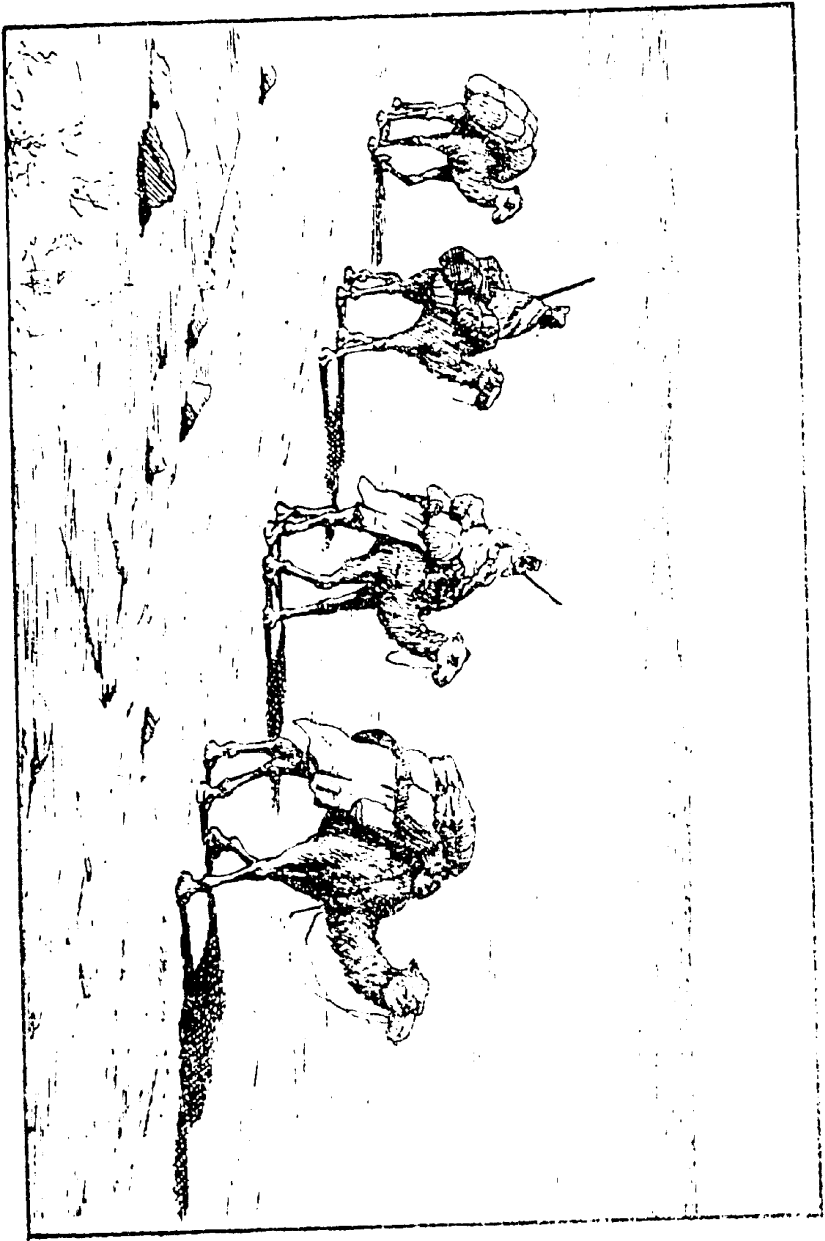
— אַיִ-אַיִ-אַיִ—האַט אַ געשרײַ געטאָן דאָס יונגע פֿייגע-
לע—זעט סאַראַ גרויסע קאַץ—זי וועט דאָך אייך אונפֿעסן!
— האָט קיין מוירע נישט, דאָס איז נישט קיין קאַץ. דאָס
איז אַ לייבֿכע און פֿון הינטן גייט דער „קייסער פֿון די
כאַיעס“—דער לייב. זעט נאָר ווי שייַן זיי זײַנען! איבער-
הויפט דער לייב.

דער לייב האָט זיך ביז אַרומגעקוקט און האָט זיך
אוועקגעדייגט. ער האָט זיך געשלאָגן איבער די זײַטן מיטן
עק, געדרײַט מיטן קאַפּ. באַ דער לייבֿכע איז קיין גרווע
נישט געווען: זי איז געווען קלענער פֿאַרן לייב און איז טאַ-
קע געווען ענלעך אַף אַ גרויסער, געלער קאַץ.
— אויב דו ווילסט, וועל איך דיר דערציילן וועגן
לייבן.

— אַך, דערצייל, כּיבעט דיך! דאָס איז זייער אינטע-
רעסאַנט!

— נו, טאָ הער! דער לייב איז אַ רויבֿכאַיע. ער פֿרעסט
נאָר פֿלייש, נאָר פֿאַר זײַן קויעך, פֿאַר זײַן שיינהייט און
פֿאַר זײַן איידלמוט רופֿט מען אים דער „קייסער פֿון די
כאַיעס“. דער לייב פֿאַלט אָן נאָר דעמלט, ווען ער איז
הונגעריק. ער איז מוירעדיק שטאַרק, נישט נאָר די גרעכטע
כאַיעס האָבן פֿאַר אים מוירע, נאָר אַפֿילע דער מענטש
אויך. ווען מען דערהערט אין מיזבער דעם לייבס ריטשען,
ווערט אַלץ פֿאַרציטערט; די קעמלען רײַסן זיך אַראָפּ פֿון

זייערע ערטער, די בעהיימעס קלייבן זיך צונויף אינײנעם,
די שעפסן ציטערן, די הינט באהאלטן זיך ווי סימאכט זיך.
דו גיב נאָר אַ קוק אָף זײַן גוף. ער האָט שטאַלענע מוסקדען—
אים איז נײַט שווער איבערצושפּרײַנגען אַ פּאַרקאַן פֿון פֿיר
אַרשײַן די הויך. אַז ער כאַפּט זיך אַרויף אָף אַ הויף, קלייבט
ער זיך אויס אַ קאַרבן. מיט אײַן קלאַפּ פֿון דער לאַפּע
דערהאַרגעט ער אַן אַקס און שפּרײַנגט איבער מיט אים
איבערן פּאַרקאַן. אויב מע לאַזט זיך יאָגן נאָך אים, לויפּט
דער לײַב אַזוי גיך, אַז קײַן פֿערד וועט אים נײַט אָנײַגן.
אָף געײַעג גײַט דער לײַב מערסטנײַל באַנאַכט, זײַנע קאָר-
באַנעס וואַרט ער אָפּ באַם וואַסער, ווױזן די כאַיעס קור-
מען זיך אָנטרײַנקען. מיר איז אויסגעקומען צו זען אַ לײַב
אין זײַן הייל אַרומגערינגלט מיט זײַן פּאַמיליע. כּוּצן לײַב
מיט דער לײַביכע זײַנען דאָ געווען נאָך פֿיר קינדער. די
לײַבער זײַנען נאָך געווען גאָר קליינע, און זײַער
מאַמע האָט מיט זײַ געשפּילט, ווי אַ קאָץ שפּילט מיט אײַ-
רע קליינע קעצעלעך. די לײַביכע זײַגט אירע קינדער גאַנ-
צע זעקס כאַדאַשים און צו דער צײַט ווערן זײַ גרויס ווי
אַ געוויינטלעכער הויף־הונט. אַ גרווע הויבט אָן וואַקסן
באַם לײַב נאָר אַפֿן דריטן יאָר. און אינגאַנצן וואַקסט ער
אויס נאָר אַפֿן זעקסטן יאָר פֿון זײַן לעבן. צו דער צײַט
וואַקסט אויס זײַן גוף אַ קלאַפּטער די לענג. נײַט קוקנדיק
אָף זײַער גרויזאַמען קויעך, אָף די בלוטגרינקייט פֿון די
לײַבן און אָף זײַער ליבע צו פֿרײַהײַט, געוואַינט זײַ דער
מענטש דאָך צו צו זיך. אין די זאַלאַגישע גאַרטנס איז
פֿיל געלערנטע לײַבן, וועלכע פּאַלגן זײַערע באַלעבאַטים און

האַבן זיי אפּילע האַלט. אין קאַר האָב איך געזען ווי איי-
נער אַ מענטש האָט געפּירט אַ לייב אָף אַ קייט, ווי מע
פּירט אַ הינטעלע.

— דאָס אַלץ איז פאַר מיר ניין!—האַט אויסגעשריען
דאָס יונגזינקע פּייגעלע.

ביים מאַיסע האָט זיך צום אָאזיס דערנעענטערט
אַ קאַראַוואַן.

— און וואָס זיינען דאָס פאַר כאַיעס און סיאַראַ מאַד-
נע מענטשן; פאַרוואָס זיינען זיי אַזעלכע שוואַרצע? זיי
האַבן זיך אויסגעשמירט?

— זיי האָבן אפּילע ניט געקלערט שמירן זיך. דאָס זיי-
נען אַראַבער—זיי זיינען פֿון דער נאַטור אַזעלכע טונקע-
לע, און די כאַיעס, וועלכע זיי פֿירן, הייסן קעמלען. זיי זיי-
נען זייער מייעסע כאַיעס. זעט סיאַראַ מינע דער קעמל
מאַכט—אַזוי ווי ער וואַלט מיט עפעס געווען ניט צופֿר?דן.
די האַלדז איז באַ אים ווי באַ אַ גאַנדז, און אפֿן פּלייצע
האַט ער אַ הויקער. די פֿיס זיינע זיינען דינע, לאַנגע און
אינגאַנצן איז ער עפעס אַ מעגושעמדיקער. מיט זיין שיינ-
קייט קען ער יעדנפֿאַרס ניט שטאַלצירן. נאָר אָן קעמלען
וואַלט דער מענטש פֿאַרפֿאלן געוואָרן דאָ אין מיזדבער.

— דעם קעמל רופֿט מען דאָס שיף פֿון מיזדבער—
האַט באַמערקט דער ציילעם-שנאַבל—דער נאָמען איז זיי-
ער אַ פּאַסיקער. איר זעט—אָף זיין פּלייצע ליגן פעק, אָף
יעדן קעמל לייגט מען באַ 15-20 פּוד מאַסע און ער גייט
מיט דעם גוינג און גיך און קען דורכגיין 45 וויאַרסט פֿאַר

א טאָג, און אויב מע פֿאַרט אָף אים רײַטנדיק אָן מאַסע, קען ער דורכלויפֿן מער ווי 150 וויאָרסט אַ טאָג. די ערגסטע גראָזן עסט דער קעמל, און נײַט טרײַנקענדיק קען ער אָפּזײַן אַ וואַך און מער אויך. אין מײַדבער, וווּ אָאָזיסן טרעפֿן זײַך זעלטן, איז דאָס זײַער וויכטיק. איר זעט אָן יענעם בוים—דאָס איז אַ מימאָזע. זי האָט אַזעלכע שופֿן, אַז מע קען מיט זײ דורכשטעכן די פֿאָדעשווע פֿון אַ שטיװוק, און דער קעמל עסט עס און סײַט אים גאָר נײַט אָן.

— אַ פֿײַנער מאָגנדל באַ אים, —האָט אַ לאַך געטאָן דאָס יונגע פֿייגעלע.

— אַט דערפֿאַר, ווייַל דער קעמל איז אַ כאַיע, וואָס פֿאָדערט ווייניק, איז ער טאַקע נויטיק אין מײַדבער, וווּ קײַן עסן און טרײַנקען קען מען נײַט קריגן עטלעכע טעג נאָך אַנאַנד. אַ פֿערד וואָלט קײַנמאָל נײַט קענען אויסהאַלטן אַזאַ רײַזע, וווּ סײַקומט אויס דורכצומאַכן דעם קעמל.

— איך בין געווען אין אזײע—האָט באַמערקט דער צײַלעם־שנאָבל—און האָב דאָרט געזען די 2 הויקערדיקע קעמלען, יענע זײַנען נאָך לעכערלעכער. אַגעוו, איר ווייסט עפֿשער די לעגענדע וועגן דעם, וווּ די קעמלען זײַנען געקומען אָף דער וועלט?

— נײַן, איך ווייס נײַט, איך ווייס אַפֿילע נײַט וואָס איז אַזוינס אַ לעגענדע.

— אַ לעגענדע איז עס אַ פֿאַלק־מאַיסע. אַט האָט גע־לעבט אַ פֿערד—דער פֿערד איז געווען זײַער אַ שײַנער, נאָר אים האָט זײַך געדוכט, אַז ער קען זײַן נאָך שענער.

„אך“—זאגט ער אמאל—„ווען איך וואלט געהאט א האלדז ווי בא א שוואן, און ווען מײנע פֿיס וואלטן געווען דינער און לענגער און מײן רוקן וואלט געווען מער אויסגעבויגן!“

נאָכדעם איז מעקויעם געוואָרן זײַן ווונטש, און ווען דער פֿערד האָט דערזען זײַן אייגענעם קערפּער, איז ער פֿאַרצײטערט געוואָרן—פֿון דעמלט אָן האָבן פֿערד שטאַרק מוירע פֿאַר קעמלען.

— און דער קעמל איז א שטארקער?

— ער איז זייער שטארק, נאָר נאַרײַש און אומגעײ-
לומפּערט. ווען אָף אים פֿאַלט אָן אַ כאַיע, פֿאַרלירט ער זיך, שרײַט זייער און שפּײַט זיך. אז אַ פּוּיגל זעצט זיך אים אָפֿן האַלדז, שרײַט ער אויך און קען זיך נײַט כאַפֿן ווי אַראָפּצוטרייבן זי. אָפֿן וועג דערשרעקט ער זיך פֿאַר אַ שטיין, נעמט זיך וואַרפֿן אין אַלע זײַטן, און אָף אים קוקנדיק, טוען עס אַלע קעמלען נאָך אַזוי, אז מע דאַרף זיי דערנאָך לאַנג באַרוקן. דער אַלטער צײלעם-
שנאַבל האָט שוין געדורעמלט.

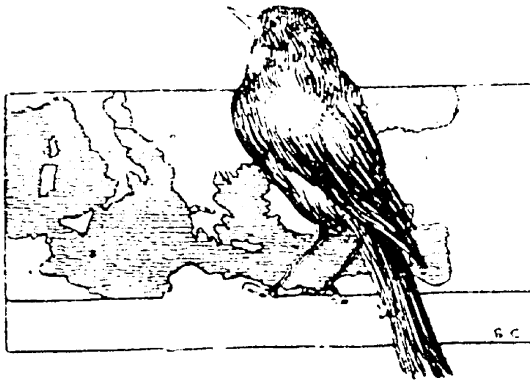
— וואָס, אוי לעם, עפֿשער איז שוין אונדז אויך צײַט צו שלאָפֿן?—האָט געפֿרעגט דאָס אַלטע פֿייגעלע.

— טאַקע צײַט שוין—האָבן געזאָגט די איבעריקע פֿייגעלעך—און מאַרגן ווײַטער אין וועג, ווײַטער נײַע אײַנדרוקן...

די פֿייגעלעך האָבן זיך אופֿגעזעצט אַלע אינײַנעם, האָן צוגעקוועטשט צום קערפּער די פֿעדערן, האָבן אַרומ-

גענומען די צווייגעלע מיט זייערע לאפקעס און זיינען אג-
 שדאָפֿן געוואָרן.

נאָר דאָס יונגע פֿייגעלע האָט לאנג ניט געקענט
 איינשדאָפֿן אין דעם אָוונט. „אָך, וויפל אינטערעסאַנטע
 זאַכן זיינען פֿאַראַן אָף דער וועלט—האַט זי געטראַכט—און
 ווי גוט עס איז אַלץ צו וויסן!“

אין אַלע אַרענאָלוגיע
 און אַרענאָלוגיע און אַרענאָלוגיע

ביכער פֿאר הינדער

עליע סאָוויקאָווסקי

„פֿאר יונגע זינגער“

לירער-זאמלונג מיט נאָטן

34 זייטלעך, גרויסן פֿארמאט פרייז 60 קאָפּ.

י. ראַווין

„מאיסעלעך אין פֿערזן“

40 זייטלעך פרייז 40 קאָפּ.

וו. ביאַנקי

„מייזעלע פֿיק“

52 זייטלעך פרייז 20 קאָפּ.

וו. ביאַנקי

„מורזוק“

72 זייטלעך פרייז 55 קאָפּ.

ע. געזין

„אַסוואַלד“

א קינדער סיעסע אין 5 בילדער

31 זייטלעך פרייז 25 קאָפּ.

„צווישן לעבן און טויט“

65 זייטלעך פרייז 45 קאָפּ.

„קינדער וועלטל“

93 זייטלעך פרייז 45 קאָפּ.

סקופין
פּערשױ פּעראַלעט
מאַלענְקאַיַ לטוּשְׁקִי

פּרײַז 24 קאַפּ.

